

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Vacatione, Amissione, Et Extinctione Beneficiorvm ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

489. An, & qualiter Resignatarius allegare possit excessum pensionis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74494](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74494)

3. Respondeo ad primum tertio, non esse reducendam pensionem, si per annos tantum aliquot non remaneant centum pro rectore (idem est, dum non remaneret mille pro Episcopo, vel etiam medietas, vel dua tertia in beneficio simplice, dum est usque ei imposita pensio sub dicta clausula *dummodo* &c.) ob sterilitatem eorum, quae possit compensari cum fertilitate aliorum annorum. *Garc. p. 1. c. 5. n. 399. Ventrigl. to. 2. annot. 11. § 1. n. 48. in fine, citans Barb. de claus. claus. 47. n. 6.*

4. Respondeo ad secundum primum: reductionem pensionis posse deduci tum ex persona pensionarii, per viam nimirum replicationis, cum videlicet ipse agit, & deficit in justificatione clausulae *dummodo*: vel etiam pensionario ipso petente vel volente; quemadmodum enim sola voluntate pensionarii cessare potest & remitti pensio, ita etiam multo magis potest minui. *Lott. cit. q. 42. & 43.* Tum ex persona titularis, per modum nimirum vel actionis vel exceptionis; dum nempe probat & justificat, aut valorem fuisse falsum expressum ab initio, aut ex post illum fuisse imminutum. *Lott. loc. cit. n. 60. Gig. cit. q. 35. nu. 8. & Staph. Porro si titularis excipiat ex probationibus per eum factis, sibi non remanere congruam in summa taxata, posse pensionarium replicare, ut sibi solvatur in ea quantitate, quae superest, ita ut ad illam fiat deductio, tradit *Lott. ibid.* citans *Crescent. decis. 17. n. 3. de rescrip.**

5. Respondeo ad secundum secundum: Ex quocumque demum capite fiat deductio, id perpetuo observandum, ut fiat salva congrua ab initio constituta titulari, ita ut illa semper integre percipiantur per ipsum titulum, neque ullam diminutionem patiantur. *Lott. loc. cit. n. 61. quam in rem incidenter.*

Questio 488. Quinam fructus vel emolumenta reputentur in ipsius congruae estimatione?

Respondeo: Præter ea, quae dicta sunt sub initium de erectione beneficii, Primum, cum agitur de beneficio simplice carente omni administratione, vel etiam habente administrationem aliquam, sed sine jurisdictione, congrua constituitur ex fructibus certis tantum, nisi aliter sit cautum. *Lott. l. 1. q. 42. n. 61.* Incerta autem reputantur ea, quae pendunt à futuro eventu prorsus contingibili. *Lott. ibid. n. 62.* qualia sunt distributiones. *Lott. ibid.* citans *Covar. var. resol. l. 13. c. 3. nu. 3.* Item oblationes, spolia mortuaria, anniversaria, & his similia. *Lott. ibid.* ex *Rebuff. tr. de congrua, n. 86.* Hoc tamen ita accipiendum, ut hujusmodi obventio seu eventus sit prorsus contingibilis, ita ut talia emolumenta nullam possint recipere certitudinem, ut, quia, si etiam vellet titularis ea vendere aut locare, nullum esset nactus emptorem, qui se vellet huic periculo exponere; alioquin si talis redemptor posset commodè & passim reperiri, id ipsum, pro quo communiter possent in annum locari vel vendi, reputaretur inter emolumenta certa. *Lott. nu. 63.* citans *Anchar. in clem. 2. de concess. præb. n. 4. Rebuff. ubi ante n. 87. & Rotam in Manianens. pens. 13. Jun. 1625.* uti idem tradit *Card. de Luc. de pens. d. 8. n. 8.* dicens: attendi in his experientiam plurimum annorum, quorum coarctatio ita fructum certum ex incertis constituere dicitur, dum conductorem inveniunt ita ementè incertam

aleam. Sic multa vestigalia singulis annis locari pro pensione, quae solvatur pro emptione incerta alex transitus mercium, animalium à plurimum annorum experientia certificata. Porro circa emolumenta aliarum functionum Ecclesiasticarum hanc distinctionem hanc in rem notatu dignam tradit idem *Card. loc. cit. n. 9.* nempe, quod alia sint emolumenta, quae proveniunt à merè voluntaria devotione populi, qui potest eas functiones non facere, vel eas faciendo, non invitare beneficiarum; qui proinde in his emolumentum principaliter obtinet ratione laboris personalis, & hac tanquam incerta non venire in fructu seu valore. Alia verò esse emolumenta debita ratione beneficii, seu juris Parochialis, quod vicissitudinariam continet necessitatem inter Parochum, & Parochianos ratione funerum, Baptismorum, matrimoniorum, & tunc, quia necessario nascitur, morimur, matrimonium contrahimus, aliæque sacramenta & divina percipere debemus à Parocho, cujus interventus est necessarius, idcirco ea venire in fructu.

2. Secundò cum agitur de beneficio, cui annexa administratio cum jurisdictione, ut sunt Ecclesia Cathedralis, Abbatiales; tum congrua, sicut est in mensa, ita pensio reservatur super omnibus fructibus & emolumentis mensae. *Lott. loc. cit. n. 64.* Ea autem dicuntur bona de mensa, quorum dominium tam utile, quam directum pertinet ad Ecclesiam, siue fuerint de novo donata Ecclesiae, seu ipsi Pralato intuitu Ecclesiae; siue à longissimis temporibus fuerint in bonis Ecclesiae; si enim nunc devolvantur ex solidatione domini utilitatis cum directo, eatenus inter talia reputantur, quatenus Pralatus id declarat; jubendo ea describi inter alia bona mensae per officiales ad id deputatos per ipsum Pralatum; quae omnia præsumuntur facta post annum. *Lott. n. 65.* remittens ad *Mench. de arb. jud. casu 437. ex nu. 1. per totum.* Sic quoque, cum inter bona mensae reputetur ipsa jurisdictione, fructus quoque ejus, ut sunt multa, poena, & quidquid emolumentum reddunt causae civiles & criminales, ipsiusque magistratus, Cancellaria, scribania &c. reputabuntur, in hac congrua. *Lott. n. 66.* quæ etiam *n. 67.* Quod, licet nonnullis quandoque Episcopis rescriptum fuerit, ut se ablineant à locandis, vel vendendis scribanis hujusmodi, ne conductores excoerent litigantes, & latrones suspendant in bursa, ita exigente singulari quorundam avaritia; id tamen minimè à jure prohibitum iis, quodquid sit de elocationibus perpetuis, hinc posse Cancellarias Episcopales locari, & mercedem reputari oportere inter fructus certos tanquam fructum jurisdictionis, responsum esse à Rota, ait *Lott. n. 69.*

Questio 489. An, & qualiter resignatarius allegare possit excessum pensionis?

Respondeo: Cessionarium seu resignatarium, seu debentem solvere pensionem ex resignatione sibi facta teneri omnino ad solutionem pensionis cum resignante conventa, non obstante allegato ejusdem pensionis excessu, & opponit illi semper posse illud: *Solve vel dimitte*: cum æquum non sit, resignatarium ex dolo & perfidia sua consequi utilitatem, & resignans deludatur maxime, dum resignatio facta conditionaliter cum clausula: *non alias, aliter, nec alio modo.* *Tond. qq. benef. p. 26. l. §. 4. n. 4.* dicens, sic sæpe judicatum in supremis Galliae tribunalibus. *Card. de Luc. de pens. d. 12. n.*

ro. dicens, hoc concernere gratiam & favorem ipsius resignantis ac pensionarii respectivè contra resignatarium, ut allegare nequeat hanc reductionem, ejusque prætèxtu impedire regressum vel ingressum reservatum; sed debeat vel totam pensionem solvere, vel regressum hunc pati. monet autem idem Cardin. cit. n. 10. hoc ipsum non esse in odium talis pensionarii detorquendum, ita ut, si in minimo falsò narratus valor, pensio in totum deficiat, & sic titularis liberetur à solutione absque eo, quòd pari debeat regressum resignantis; siquidem rigorosa illa propositio: *qui cadit à syllaba, cadit à toto*; locum habeat in reservatione pensionis voluntariae, seu de consensu imposita beneficio pleno ob præsumptam fraudem & odibilitatem illius. subjungit etiam Tond. loc. cit. n. 47. saepe declaratum, non modò resignatarium, sed etiam resignatarium resignatarii ad pensionis solutionem astringi posse, non obstante reductione petita, & excessu allegato; limitat tamen hoc ipsum n. 48. nisi pensionarius fuisset negligens in exigendo pensiones decursas, & beneficium per plures & diversas manus transivisset, nullà factà in illius provisione mentione pensionis, quam successores probabiliter ignorassent. Etn. 49. nisi agatur de beneficio curato; eò quòd ejus possessore semper possit pensionis reductionem, vel totalem ejus cassationem petere, si non habeat unde vivat.

2. Quinimo si prætendatur & deducatur excessus pensionis ab initio, etiam si falsus valor fuerit expressus, non suffragari ad huc istam deductionem titularis, qui consensit, & propterea eum in vanum prætere redactionem; tamen si ea deductio optimè suffragetur ejus successoris, cui non potest vitio verti, quòd non fuerit conquestus ab initio de enormi pensione, tradit Lott. l. 1. q. 42. n. 55. ex Staphil. tit. de infirmit. §. & est narrandum. n. 1. & 2. Item l. 1. q. 41. num. 38. ubi expressè: *in hoc casu* (nimirum ubi pensio reservata resignanti in individua quantitate, v. g. 50. ducatorum, & sub clausula: *& non aliàs, nec aliter*) non sustinetur pensio in statu excessivitate quasi contra justitiam; sed simpliciter denegatur actio titulari quasi proponenti de directo contraria, ex quo validitas ejus tituli pendet ex toto à validitate reservatae pensionis in ea quantitate, unde vel debet solvere vel dimittere beneficium resignatum; quia, dum petit reduci, concludit ad non consensum resignantis, & consequenter ad nullitatem totius gratiae, aperitque viam resignanti ad redintegrationem sui beneficii. citat pro hoc Lotterius Mantic. decis. 173. nu. 1. & Rotam decis. 631. n. 1. p. 1. recent. & fusius decis. 286. n. 2. p. 2.

Quaestio 490. An, & qualiter successor dicti resignatarii allegare possit excessum pensionis?

Respondeo: Quidquid sit de resignatario hujus primi resignatarii, seu successore illius per resignationem ab eo factam, de quo q. preced. ex Tond. successor illius resignatarii obtinens illud beneficium simpliciter à Papa ex vacatione illius per mortem, potest allegare dictum excessum ab initio, sufficitque illum inententem actionem super libertate beneficii (ad modum illius negotiorum, quæ domino vel possessori fundi secundum terminos juris civilis competit adversus possessorem servitutis) negare veritatem narrati valoris, ut pensionario volenti sustinere pensionem incur-

P. Leuren. Fori Benef. Tom. III.

bat onus perfectæ & concludentis probationis; quæ non facta, pensio corrumpitur in totum, neque sustinetur in parte. Card. de Luc. de pens. d. 11. nu. 3. qui etiam n. 4. id verum esse asseruit, etiam si in reservatione pensionis ex causa resignationis accesserit consensus titularis (nempe istius primi & immediati resignatarii) quia iste consensus isti consentienti præjudicat, non autem successoris, utpote suum jus directè & immediatè metienti à Papa independentè à prædecessore, quemadmodum idem tradit Lott. l. 1. q. 41. n. 38. ut vidimus q. precedente, quorum similia habet l. 1. q. 43. n. 6. ubi: quòd etsi consensus titularis liberet pensionarium ab onere probandi narratum valorem, id tamen se non extendat ad successorem, ut pluribus ibi ostendit. Verum de his plura infra, ubi de obligatione pensionarii. Illud hic obiter notandum, hinc videri sequi, in hoc casu non subsistere, quod aliàs asserunt AA. Paris. l. 6. q. 2. n. 59. & 66. allegantem, quòd pensio excedat medietatem, debere id probare.

Quaestio 491. An, si pensio imposita beneficio juris patronatus sit immodica, patronus possit excipere & petere, ut extinguatur, vel ad debitam quantitatem reducatur?

Respondeo affirmativè Azor. p. 2. l. 8. c. 8. q. 2. citans Gig. q. 24. n. 12. nimirum, ut ait, si id noceat Ecclesie.

Quaestio 492. A quo faciendà reductio?

1. **R**espondeo primò: Dum tractu temporis Rob diminutionem fructuum non remanentibus amplius 100. Rectori, vel etiam ob eandem rationem non remanente amplius medietate, ad quam, usque facta reservatio pensionis, faciendà reductio, poterit ea fieri per Ordinarium, etiam si pensio fuerit reservata auctoritate Papæ, nisi in litteris ad sita consula: quòd pensio non possit annullari, reduci seu minui; quia tunc requiritur Papæ commissio. Garc. §. 1. c. 5. nu. 401. & 402. Ventrigl. to. 2. annot. II. §. 1. n. 48. citans Gig. conf. 147. Staph. de lit. Just. tit. de commiss. super red. pens. n. 7. & seq.

2. Respondeo secundò: quando à principio fuit pensio excessiva reservata per Papam, & ea ad petitionem successoris illius, qui consenserat tali pensioni (& cui proinde soli ea præjudicabat, ut dictum binis quest. preced.) reducenda, fieri ea non potest per Ordinarium, vel per Legatum, vel alium judicem, nisi ex speciali rescripto. Garc. loc. cit. & n. 369. citans Gamb. de pot. leg. l. 6. n. 708.

3. Respondeo tertio: intelligenda hæc sunt respectu titularis, seu debentis solvere pensionem, quòd ejus solà voluntate pensio diminui nequeat. de pensionario namque tradunt Lott. l. 1. q. 43. citato Gig. de pens. q. 99. n. 8. Item Corrad. pr. benef. l. 5. c. 3. n. 9. quòd sicut solà ejus voluntate cessare potest vel remitti pensio absque licentia Papæ, ita etiam multò magis possit minui ejus quantitas; cum in quantitate illa sic imminuta conservetur idem jus, nec propterea censeatur diversa, sed eadem prorsus, quæ prius reservata est pensio, ut Rota in Parmensi pensionis 17. Julii. 1622.

4. Respondeo quartò: verumtamen, dum in reservatione pensionis de cõsensu, seu ex causa lucrativa (sic dicta, quia reservatur auctoritate Apostolica, de consensu tamen titularis seu possidentis beneficium ita volentis alicui tertio, v. g.

X 2

ut is